

SOLIX

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăștie Str. Gh. Baritiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui comitet de redacție.

Director: Dr. Alex. Herlea

"Noi rămânem la matcă și nu ne părăsim partidul."

ABONAMENTE:
pe 3 luni . . . 30 lei — pe 6 luni . . . 60 lei
pe 1 an . . . 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei
Pentru tărani 50 lei pe anul întreg.
Exemplarul 2 Lei.

Adunarea comitetului partidului național-tărănesc din jud. Hunedoara DI Mihai Popovici f. ministru a fost proclamat cu unanimitate președinte al organizației noastre.

Duminecă în 18 I. c. la orele 3. d. m. a avut loc la Deva adunarea comitetului județean al partidului nostru sub președinția d-lui Dr. Iustin Pop vice-președitele partidului. Cu această ocazie s'a manifestat încă odată cea mai deplină solidaritate pentru partidul Național-Tărănesc, pentru programul său și pentru marii săi conducători Ion Mihalache și Iuliu Maniu. S'a dovedit încă odată că partidul nu a suferit de pe urma rupturii provocate de dnii Vaida și Vlad și că poporul este strâns unit în jurul steagului nostru

Participanții:

La adunare au fost prezenti următori membri ai comitetului județean: *Din plasa Deva*: Dr. Iustin Pop, Ardelean Dionisie, adv. Lazar Dănușorean, adv. Roman Iosif, prof. Haneș, Andrica V., Todor I., Oancea A., Andrei Grecu, Aron Munteanu, Petru Alexoiu, Ormindean Petru. *Din plasa Orăștie*: Proto-pop Valer Paveloniu, adv. Gheorghe Voîganu, profesor Samoilă Ciumentă, Drăgan Nicolae, Lupușu Ioan, Bocos Nicolae, Presecorean Ioan, Părvan Niculae, Tomuța Iosif. *Din plasa Hateg*:

Dr. Emil Șelariu, Dr. Leo Parasca, adv. Victor Savu, adv. Oct. Cosma, Păr. Marila Aurel, Păr. Medrea Octavian, Ilieș Dionisie, Iubaș Leon, Socaciu Mane, Mihăescu Aron, Buldor Barbu, Paulescu Solomon, Tomoiu Ioan, Bătușean Ion, Wasserman Francisc. *Din plasa Baia de Criș*: adv. Gheorghe Sebeșan. *Din plasa Brad*: Dr. I. Gora Moldovanu, Dr. Cioflica Romulus, Dr. Cornel Impărat, Păr. Buglea Sabin, Păr. Boticiu Nicolae, Floruța Loghin, Tănase Onușiu, Tudor Nicolae, Bulz Simion, Vraciu Lazar. *Din plasa Geoagiu*: Dr. Alex. Herlea, Isaie Dăian, Iosif Cranciova, Iosif Lucaciu, Buda Avram, I. Crăciun, Mica, Alexandru, Băduica Alexandru.

Din plasa Hunedoara: Dr. Gheorghe Dănilă, Dr. Ieronim Atirescu, adv. Ioan Albu, Păcurar Nicolae, Toma Petru, Bocan Petru, Toma Iordan, Vinca Niculae, Dăneasă Gheorghe. *Din plasa Petroșeni*: Dr. Boeriu Emil, Băță Ioan, Munțoiu Ioan. *Din plasa Pui*: Dr. Tîrea Mihaiu, Clecan Petru, Păr. Maier Traian, Păr. Saturn Izidor. *Din plasa Ilia-Dobra*: Iacob Iosif, Babeș Gheorghe, Nistor Adam.

După constatarea prezențelor și a faptului că membrii sunt în număr statutar prevăzut, dl Dr. Iustin Pop deschide ședința înfiind următorul discurs de deschidere:

a spus chiar acum de curând distinsul fruntaș al partidului nostru, d. profesor univ. Rădulescu-Motru în conferință sa ființă la Câmpulung la școală de țăndrumare a tineretului partidului nostru și tot dă continuă a spune: „El afișă față de tărâname o atitudine filantropică, de asistență socială, neisvorâtă dintr-o convingere lăuntrică profundă, ci profesională ca un crez umanitarist de paradă”. Ceeace va să zică: tărani nu avea și o situație socială respectabilă, care să-l fi calificat ca pe un element alcătitor de stat cu drepturi și libertăți cetățenești numai recunoscute în lege dar și puse în aplicare în realul vieții de stat și a societății. El era numai un miluit al celor tari și puternici, în măna căror era țara și statul, cari dacă voiau, îl miluau, dacă nu, îl torturau.

Aci este meritul istoric și patriotic al tuturor acestora, cari în frunte cu președintele nostru, d. I. Mihalache, au știut să prindă spiritul vremii și să sintetizeze postulatele acestuia formând partidul tărănesc cu cea mai justificată existență a lui, care izvoră din necesitățile superioare ale viitorului tării românești.

A doua necesitate, care a dat ființă acestui partid, a fost, că trebuia un partid politic, care în mare deosebire de celelalte partide ale vechiului regat, să nu fie el, partidul, — scopul și țara să se confundă cu partidul, așa, cum a făcut aceasta partidul liberal și cel conservator, ci el, partidul, să fie numai mijlocul, instrumentul iar scopul să fie refacerea și regenerarea vieții de stat și toate terenurile producând astă o țăndrumare și organizare a vieții publice, cum o cer aceasă comandamentele civilizației omenirei, dela care România nu se putea subtrage.

A treia necesitate a fost, că trebuie un partid nu subjugat unei familii, cum a fost și este partidul liberal, aservit dela început familiei brăteștilor, care apoi prin forță mijloacelor utilizate, s'a transformat în o a doua dinastie în țară spre nefericirea acesteia, — ci ca el să fie un partid de masse cari și prin mărimea și prin importanța lor să reprezinte în bună parte colectivitatea.

Fie considerația primei necesități, fie a celei de a doua și a treia, partidul național-român din Ardeal, care era identic cu neamul românesc de dincolo de Carpați, s'a rezinsit de toate trei, de aci atracția unei firească cără partidul tărănesc din vechiul regat, ale cărui rosturi le-a fățeles dela primul faceput, chiar de acea el respingând oferte ademnitătoare, ce veniau dela partidul liberal, a urmat vocea înțelepciunii politice

și sugestia iresistibilă a instinctului politic, astfel a căutat contactul, preținând apoi alianță cu partidul tărănesc și din raporturile acestea intensificate tot mai mult, s'a produs fuziunea celor două partide.

Convingerea mea este, că în situația generală politică, ce există și există și azi în țara noastră cu specificurile ei partidul național-român din Ardeal era determinat, să facă această fuziune și făcând-o, și-a împlinit destinațul, ce i-s-a creat atunci, când Ardealul s'a unit cu vechiul-regat, pentru că să se împlinească ceeace trebuia, să vină odată: întregirea neamului, în care part. național-român să-și continue viațuirea fără nouă formă politică, constituită din ființă lui originală prin treccerea pe cale de transfuziune a spiritului, caracterului și concepțiilor sale unei alte forțe politice de dincolo cu o ideologie similară.

Nici un partid politic al vechiului regat nu stătea așa de aproape de noi ca concepție și psihologie politică, decât partidul tărănesc al d-lui Mihalache. Acesta avea dragostea sinceră pentru tărâname. Tot așa și noi, partidul naț.-rom. Noi, domnii din Ardeal, nu am știut, ce va să zică demagogia și derivatele ei. Noi am fățeles, să cultivă și țărâismul în adeverăta acceptie a iubirii de neam și cu dragostea de a ne achita datoriile morale față de cei, ce erau sau părinții sau bunicii sau strămoșii nostri. Noi dela făcut am cunoscut și recunoscut importanța tăraniului ca element și factor constituiv al neamului și al colectivității noastre de dincolo și de dincolo de Carpați, chiar pentru acest motiv noi nicicând nu l-am considerat inferior clasei noastre intelectuale, nici nu l-am privit ca pe un suferind, asupra căruia să exercităm doar îndurarea noastră benevolă de samariteni, — de acea cea mai mare parte a luptelor noastre polițice și culturale de sub regimul maghiar o formează eforturile grele și totuș perseverante pentru înălțarea culturală, economică și politică a tăraniului nostru. Când la anul 1881, „Asoc. Tr. P. Lit. rom. și cult. Pop. român” a noastră a aranjat prima expoziție a ei la Sibiu, la cel mai de frunte loc a fost pusă o opincă, pe care era scris: „Opinca e talpa tării!“ Aceasta a fost cea mai clasică, cea mai fidelă și cea mai simbolică exteriorizare a iubirii noastre sincere și devotate pentru tăraniul nostru.

Înță, domnilor, cum s'a plămădit partidul național-tărănesc, azi cea mai formidabilă forță politică la noi și cu rezonanță și în alte țări. Am dat astfel ființă aceluia partid, care a fost o adeverată plinire a vremii și viață de stat a novei României, care este

Discursul de deschidere a dlui Dr. Iustin Pop.

Onorat Comitet Județean!

Suntem țara maladiei scisiunilor politice, din care a rezultat un număr morbid de mare al partidelor politice. Dar concurența aceasta să nu ne supere, ea doar nici nu e concurență. Pentru un partid politic singurul criteriu al justificării existenței dar și al viabilității lui este, dacă s'a născut din pat legiuț sau nelegiuț, iar patul legiuț al unui partid politic este, dacă el s'a născut din ceeace în filosofia dreptului se numește: „opinio necessitatis”, adică dacă partidul a răsărit ca din pământ într'un mod natural, pentru că înțelepciunea lipsei, ce se manifestă în viața respectivului popor, l-a chemat la viață ca pe o necesitate inexorabilă.

Tineți la lumina acestui adevăr, care e o dogmă a filozofiei politice, unul căte unul toate partidele politice din țara noastră și ele toate vor cădea în examenul criteriului justificător de existență lor și va rămâne un singur partid, care va trece examenul cu un desăvârșit succes: acesta e partidul național-tărănesc.

Trei mari necesități au dat naștere acestui partid, chemându-l la viață.

chemat, să realizeze democrația română în sensul ei modern, singura panacee, care poate asigura existența statului român intra et etra muros.

El este opera celor doi mari cititori: Iuliu Maniu și Ion Mihalache, două mărimi, cari garantează, că acest partid va fi instrumentul politic pentru salvarea și înălțarea țării românești ajunsă la întregire.

Un lucru însă. Un partid politic activează și își împinge misiunea prin membrii sei. Membrii trebuie să muncească ca organele unui organism viu. Iar pentru a să muncească cu spor, trebuie să ai devotament, inspirație, credință și zel către partid. Vă rog, să vă înzestrați cu acestea mijloace ale sufletului românesc mai ales, că avem din ce și pentru ce să ne inspirăm: azi avem deja gata noul program al partidului. O operă astăzi, rezultată din cele mai profunde și cele mai vaste studii asupra a tot, ce geniul omenesc a produs nou și modern în organizarea vieții statelor cu noile ei orientări, concepții, perfecționări și instituții. E un îndreptar nefuncțional în deslegarea problemelor de stat, ce stau la suprafață și pe care e ascundea viitorul în țara noastră!

Domnilor!

Una dintre ideile mari, pe care le preconizează programul nostru este: transformarea societăților fundate pe idealul individualist în societăți de tip social și solidarist din ce în ce mai pronunțat. O idee acașă, pe care eu o consider ca de sine înțeleasă de a introduce în programul partidului nostru. E în spiritul vremii că o necesitate inexorabilă în evoluarea vieții omenesti, ca societatea adică colectivitatea să-și asume tot mai multe drepturi și să intervină în tot mai multe ramuri de activitate, cari până acum aparțineau autonomiei de drept a individului. Individual poate trăi numai prin societate și numai societatea organizată în conformitate cu pretențiile timpului poate asigura fericirea indivizilor. Cum însă viața colectivității se complică în evoluarea ei prin sporirea numărului membrilor ei, prin cultivarea acestora și tendința de a dobândi mijloace căt mai proprii pentru o viață mai superioară și mai mult producătoare a fericirei lor, apoi prin devenirea ei tot mai complexă, este inevitabil, că individul să fie străbătut de un spirit de jertfă, de renunțare în favorul colectivității pentru binele public, ceeace va să zică morală evanghelică cu normele și de altruism. Din acest motiv trebuie, să acceptăm fără murmur interventiionismul statului cu scopul de a rationaliza și limita excesele individualismului pe măsura necesităților naționale.

Idea societății solidariste se reper-

cutează și în concepția democrației. Programul nostru părește democrația individualistă, în stare de perimare deje, care avea la bază individualismul cu libertățile lui atât de nelimitate, că ele atingeau interesele superioare ale colectivității și producea pulverizarea societății. Programul nou al nostru acceptă principiile democrației de grup rămânând însă credincios liniilor mari și definitive ale democrației propriu zise, — cum se spune în preambulul programului.

Domnilor!

Aceste idei constituie noi idealuri, cari tind la perfectionarea societății omenesti. Ele sunt răspântie, punct de întoarcere în evoluarea omenirei, cari tind la transformarea societății de ieri în cea de mâne pentru a încheia o epocă istorică și a deschide una nouă. Ușor a înțelege, propovăduirea, infiltrarea și realizarea acestor idei reclamă o muncă gigantică. Si munca aceasta nu e numai de ordin fizic și intelectual, ci mai ales de ordin sufletească. Trebuie să produci transformarea psichică a individilor, pentru a renunța și învingând ei obiceiurile seculare, cimentate la noi în o măsură și mai mare prin firea conservativă a poporului, ei să aibă perceptibilitatea nouului suflu în organizarea vieții societății. Trecerea dela individualismul răsfătat în libertățile lui, la solidarismul social, care înseamnă abdicarea la o bună parte din acelle libertăți, cere temperarea egoismului și înălțarea cu punerea în funcție a unui alt factor al progresării omenesti: altruismul, care nunumai că face educația conșientei asăpră solidarității sociale, ci e și punerea în aplicare a acestui sentiment de înălțime divină. Aceasta e procesul de a crea și de a se adopta o nouă mentalitate, ceeace nu se poate întâmpla dela o zi la alta, dar nici nu este imposibilă realizarea ei.

Transformarea aceasta sufletească e o operă irealizabilă fără intervenția spiritului creștin cu etica și morală lui creștină. Iubirea de Dumnezeu ne apropie de acesta și ni-l face să-ri bun al tuturor iar pe noi copiii lui. Iubirea de aproapelui ne face frați unul cu altul. Aceste două iubiri sunt cele două puteri, cari vor să-vârși munca superioară pentru crearea societății viitoare, căci civilizația omenirei nu se poate dispensa de morală creștină, singura, care duce spre perfecționare înălțând pe om spre Dumnezeu.

Sunt în apogeul dorului de muncă națională și patriotică, pe care nu o impune atât de imperativ îngrozitoarea situație, în care se găsește țara noastră pe toate liniile vieții de stat. La această muncă vă invit. Sus inimile!

Declar, domni comit. nostru județean deschisă.

Alegere dlui Mihai Popoviciu.

După terminarea discursului care a fost viu și indelungat aplaudat de Dr. Iustin Pop arătă că demnitatea de președinte a organizației noastre județene a devenit vacanță. Pentru complectarea acestei demnități propune pe dl Mihai Popovici f. ministru și președintele organizației noastre provinciale din Ardeal și Banat. Adunarea în unanimitate proclamă prin aclamație și urale de președinte al organizației noastre județene pe dl Mihai Popoviciu f. ministru.

Dl adv. Lazer Dângoreanu secretarul general al organizației prezintă adunării raportul asupra situației membrilor comitetului județean cari au incălcă disciplina de partid.

Excluderile din partid:

Se ia la cunoștință că dnii Dr. Aurel Vlad și Const. Angelescu în urma solidarizării lor cu politica dlui Vaida, și-au pierdut calitatea de membri ai partidului nostru fiind exclusi de către centrul partidului.

Se mai declară exclusi din partid d-nii: Dr. Căpcean Simion, Bordus

citate inadmisibilă în întreagă atitudinea Domniei Sale în cursul frâmânlărilor produse de ruptura Vaidistă.

Cooptările și complecarea comitetului.

După acea se procedează la cooptările noilor membrii în comitetul județean așa precum se vede din lista participanților.

La propunerea dlui Dr. Ieronim Atirescu se complectează biroul cu 2 vicepreședinți în persoana dlor Dr. Emil Selariu și Dr. Mihaiu Tîrea iar la propunerea dlui Dr. Gheorghe Voisan se complectează biroul prin alegerea de casier a dlui protopop Valer Paveloniu.

Se stabilește în principiu formația delegației permanente care se compune din toți președinții organizațiilor de plasă iar acolo unde președintele face parte din birou plasa va delega un reprezentant în delegația permanentă.

Se procedează apoi la confirmarea noilor membrii în organizația noastră județeană și anume a d-lor, Dr. Cornel Velteanu adv. București, Ing. Vasile Sălăgean Deva, Andrei Balit Deva, Miron Trufaș Băișa, Abeino Silvas Deva, Suba Alexe Brâsnic, Inv. Zinca Nicolae Geoagiu, Inv. Rusu Ioan Geoagiu, A. Ciap Orăștie, I. Olinger Deva.

Fiind timpul înaintat se intervine ordinea de zi în sensul că punctele 8–9 și 10 să se amâne discuțione și să se rezolve de către delegația permanentă în proxima sedință.

La sfârșitul sedinței dl Dr. Emil Selariu în numele său și al dlui Dr. Mihaiu Tîrea mulțumește adunării pentru încrederea cu care i-a onorat prin alegerea lor în locurile de vicepreședinți ai organizației noastre județene, — și arată că în fața situației speciale în care se găsește organizația județului nostru noi avem nevoie de o muncă și-un devotament îndoit, pentru a asigura izbânda cauzelor noastre, și că Dumnealor își depun întreagă abnegație și intreg devotamentul lor pentru a asigura rea prosperitatea noastră politice.

Dl Secretar general L. Dângoreanu face apel la toți membrii comitetului să noteze și să semneze secretariatului de pe acuma ori ce abatere și orice abuz a organelor de stat sau a politicianismului ticălosit pentru a putea fi puși cu toții la locul lor în caz că vom veni la putere.

La ora 6 seara dl Dr. Iustin Pop ridică ședința mulțumind celor cari au participat, pentru osteneală și pentru frumoasa manifestație de solidaritate și dragoste față de partidul nostru.

Rep.

grijă scoalei.

Invățătorii și politica

Cetitorii și prietenii ziarului nostru au luat cunoștință, desigur, de cele scrise în această rubrică, — în numerile 12 și 13 din luna Iulie a.c.

Atât articolul D-lui L. Dângoreanu secretarul general al organizației noastre județene, cât și al dlui Alexiu David, colegul nostru ales președinte al secției profesionale de studii al invățătorilor din partidul nostru, — sunt deopotrivă de sincer convingătoare și expunerea subiectului ce au tratat este infășat în mod cu totul obiectiv. — De aceea socrilesc de prisos a insistat asupra drepturilor sau mai bine zis, chiar a obligațiunilor invățătorilor de a face politică. Si colegii cari se îndoesc de obiectivitatea cu care au fost inserate în această rubrică articolele amintite mai sus, — nu au decât să citească ultimele numere ale ziarului „Curentul”, cu „Pagina Invățătorului”, unde găsesc expus într-o lumină desăvârșit obiectivă și logic infășat de către președintele Asoc. Gen. a Inv. din România dl D. V. Toni, în articolele „Invățătorii și politica”, — datoria lor de a face politică, folosalele aduse scoalei de colegii politicieni și ce orientare politică să-și croiască invățătorii!

Dacă ar mai fi ceva de adăugat la aceasta este faptul constatat că

la noi în Ardeal invățătorii în general sunt mai depărtăți de luptele politice de partide, poate datorită opreștilor vremurilor de asuprare a domniașilor strene, care a înăbușit o manifestare mai accentuată în domeniul politic al lor, — poate și alte motive, fapt este că înțețătudinea politică a invățătorilor din Ardeal și cei din Vechiul-Regat, este o deosebită vădită, — în Vechiul Regat mișcarea politică a „țărănișului” se sprijină în primul rând pe invățători. — Manifestarea lor politică pe față, cu curaj și demnitate a adus mari servicii înzbinzării „țărănișului” și mai ales politică culturală a ajutat în mare parte deșteptarea conștiinței de clasă socială, a țărănișilor români în mijlocul căreia trăiesc. — De aceea nu este nici o mirare pentru cei ce vor vizita Vechiul Regat, în turneu politic, să constate că majoritatea invățătorilor din Vechiul Regat și chiar din unele teritorii alipite (Dobrogea și Basarabia) s-au înrolat în politică „țărănișului”, ală-

turea de mărele lor înaintă și coleg dl I. Mihalache. — Invățătorii nici nu se puteau înrola în alte partide. Ei sunt reprezentanții cei mai firești ai țărănișilor, din care s-au ridicat și în mijlocul căreia trăesc și ei nu pot face altă politică, decât aceea a „țărănișului”. — Orice altă manifestare a lor, în partide politice reprezentate a unor clase aristocratice-capitaliste (partidul liberal) sau în partidele mici născute din ambiții personale și nebăgat pe nici o clasă socială a acelei țări, — este o greșală cu consecințele ei firești, că lupiță nu pentru desrobirea economică și culturală a marii clase sociale a majorității de 80% țărani ai țării noastre, ci în contra ridicării acestei țărănișimi la nivelul proiectat în noul program al partidului național-țărănesc.

Si dacă nici azi noi invățătorii ardeleni, nu vom face ca colegii nostri din V.-Regat, să-ne punem în serviciul țărănișilor, în care să desțepăm „constiința de sine că formeză cea mai puternică și mai mare clasă socială a acestei țări și că deci desrobirea ei din haosul, întunericul și săracia de azi”, se impregne că mai curând aceasta.

Politica nu trebuie să fie monopolizată numai pentru advocați, cum a fost în bună parte în Ardeal. — De aceea constituirea secției noastre profesionale, voie să dea puțină de intrare în viața politică, colegilor invățători.

Adeziunile colegilor se vor trimite direct D-lui secretar general Dângoreanu Lazar avocat Deva. — pentru sfârșitul lunii Sept. vom convoca la Deva, pe toți acești colegi, spre a face în mod formal constituirea acestui cerc de studii. — La această consfătuire vom avea plăcerea să avem în mijlocul nostru, — și după cum mi-s-a promis personal la Câmpulung, — fie pe dl Ion Mihalache fie pe dl Prof. univ. I. C. Petrescu fost invățător și fost secretar general al Ministerului instrucțiunii.

Domniile lor vor expune aci toată politică culturală și școlară a nouui „stat țărănesc”, — ce și croeștezi de zi cu mai mare avânt, — drum spre înșăptuire.

I. Demea.

Pădurile Bouțarului de sus și liberalii

Când au primit liberalii puterea în 1933, mirii politici din Hateg s-au năpustit asupra naivilor plugari din Bouțarul-de-sus, oferindu-se că le vând pădurile componenților. Oamenii voiau să vândă numai o parte de pădure: circa 280 Ha. Zelosi liberați dela Hateg, în frunte cu deputatul Nasta, i-au convins să vândă o întindere mai mare: de circa 600 Ha. Fiind mai mare întinderea e mai ridicat și prețul și e mai mare și valoarea afacerii. S-au căzut doi ani acești politicieni, ca să ducă la bun sfârșit afacerea. Dar, fiindcă erau dintr-o minoritate politici, n'au putut realiza ceva pozitiv. Ceva însă tot au realizat: au băgat în mari cheltuieli pe un anume Biro, care a finanțat întreprinderea și au făcut cunoscută această chestiune într-un cerc mai larg.

Această afacere în primul rând nenorocește pe țărani din Bouțarul de sus, pentru că îl despoie de o avere însemnată pe un preț aproape bagat, când vedem că stăm în pragul unei devalorizări a banului, care va ajunge să fie mai fără preț, ca pe vremea anilor, 1923-1928. Ca să se vadă, că ce formidabilă pagubă suferă bătuțenii prin această afacere este destul să amintesc, că în 1923 ei au vândut o pădure de 250 Ha. cu lei 11.000.000 iar acum

o întindere îndoită: 600 Ha. se vinde cu 3.000.000 lei.

Să se știe însă pe această cale, că partidul național-țărănesc nu va lăsa ca uiceastă afacere să se desăvârșească! Ori că ar fi de grăbiți cei interesați, oricâtă pricere și atenție ar depune în desăvârșirea formelor, vom găsi, cu ușurință, motivele, ca să anulăm această afacere.

Dar din această afacere mai rămână păgubiți și deputatul Nasta cu ortacul său Biro. Le-a fost îngelață de sub nas afacerea. Cum va medita Nasta, transfugul politic, asupra adverșurilor dinamice a politicei liberale și cu cătă suspinare va constata, că lor li-să conces exploatarea posibilităților mici numai, și cele mari, cele grase, sunt de rezortul grangurilor dela București, cari conduc treburile mari ale politicei din județul nostru. Bietul Nasta! Abia acum la sfârșit de regim experianță, că lui i-să îngăduit să pescuască în județ numai boeji (pescuji).

Cât privește rolul coadelor de topor locale în această afacere, precum și proporțiile imensei pagube se rezultă pentru comuna politică și economică Bătuțarul-de-sus din această afacere, — vom reveni. Asemenea vom reveni și asupra absenței dela datorie a organelor cooperării dela București și alte locuri.

Verax.

Armata română, în serviciul streinilor?

Intrebăm onorabil Minister de Armată dacă are cunoștință că soldați ai Regimentului 4 Grăniceri din Deva, — au lucrat săptămâni întregi în hotarul comunei Soimuș, la cercarea grăfului marelui proprietar-capitalist contele maghiar Horvat Toldy? — Mai mult, în ziua de 4 August, — Dumineacă, în zi de sărbătoare în timp ce lumea mergea la biserică, soldați români treneau grăul marelui proprietar ungur. — Că guvernarea liberală sprințește marii proprietari și capitaliști pe care să reazimă, știm prea bine, — Dar ca în ziua de azi, când apărarea țării, cere pregătiri militare serioase, soldații români să fie cedați iobagii marilor proprietari, în loc ca acești soldați să beneficieze și ei de concediile de vară, pentru a ajuta casă la munca de câmp a neajunsilor lor părinți „țărani”, — săraci, — nu înțelegem.

De aceea răspunsul ministerului de Armată sau a celor vizări nu poate nățăria. Să se vadă cu ce preț și

din ce considerente s'au făcut această învoială între reprezentanții armatei și un proprietar.

Aceasta pentru a se pune capăt unor bănuieri, ce pot să se facă, dacă nu cumva, aci este vorba de o afacere. Si facă de ceva. — Din Dumineca aceasta când au lucrat soldații români, s'a creat un obiceiu bazat pe acest precedent; — marii proprietari din Soimuș — Imets Iréna și Mesko Aladar lucrează Dumineacă, fie la munca cămpului, fie la cărăușii cu căruțele.

Si nu am vrea să continuem această lipsă de respect a acestor mari proprietari și față de Dumnezeu că și față de statul român și legile lui nu-l au, din moment ce nu-i respectă legea repausului Duminecal.

Așteptăm răspunsul celor în drept sprijn a nu mai reveni cu această chestiune pe care o considerăm o dublă rușine; atât națională cât și morală.

Tărani Român.

Ce-a pătit D-rul Vlad la Balșa

In gazeta caraghioasă a lui Vlad se scrie că la Balșa ar fi ținut Dumineacă în 18 l. c. o adunare a celor cu numerus la care au participat peste 1000 persoane. — Pentru să nu lăsăm publicul în credință falsă că au venit la adunare atâtă lume trebuie să arătăm că din comunele vecine n'au fost afară de 2 curioși din Valea-lepii care se găseau întâmplător în Balșa.

Indată după ce s'a început adunarea chiar primarul comunei l'a întrerupt pe doctorul Vlad cu cuvintele „Da ce tot urezi dela noi, că de 30 de ani nu mai cu vorba ne portă, dar de făcut încă n'ai făcut nimic”. Deasemenea l'au întrebat pe Indriș că cei cu drumul care le-a promis că-l face. — Nici el însă n'a putut să răspundă ni-

mic la aceasta. — Poporul însă când au atacat partidul nostru a început să vocifereză strigând Trăiască Iuliu Maniu și Ion Mihalache și atunci văzându-se constrâns și Indriș a strigat „Trăiască dară Iuliu Maniu dacă așa vrei!”. — A văzut săracul că n'are încontro!

Vlad la aceasta s'a enervat, — căci așa-i metoda lui, când nu-i place ceva se enervează, — și a plecat. — Întreagă comuna a început să fluere după ei și să-i huiduască așa cum se fluieră după javrele cele mai rele.

Așa s'a petrecut la Balșa și este bine să se știe și să se pună la punct lucrările în adevărată lor lumină spre a nu se lăsa oamenii amagiți de minciunile unora.

Adunarea comitetului plasei Geoagiu

Răspuns pentru „Solia Dreptății” care susține că adunarea n'a reușit din lipsă de participanți.

Duminică în 11 August, 1935 a avut loc în Geoagiu-de-jos adunarea comitetului partidului național-țărănesc din plasa Geoagiu. — Cu ocazia aceasta a participat câteva suje de persoane din Geoagiu și jur. Deasemenea au participat mai mulți delegați din comunele plasei Geoagiu.

Astfel s'a remarcat prezența următorilor fruntași din plasa Geoagiu: — cari au fost prezenți ca delegați; ca membru în comitetele partidului nostru și participanți din sectorul Geoagiu: Ioan Mermezean, Roșu Simion, Dalc Iosif, Timoftei Stoica, I. Lăpădatu, Iosif Mihăilă, Bătrâna Iosif, Romoșan Lazar, Borza Ioan, Ciorogariu Iosif, I. Oancea, Nicola Ferdeșiu, Andrei Ferdeșiu, Ioan Ferdeșiu, etc. etc. Isaiu Dălan președinte organizației din comuna Gelmar și membru în comitetul județean al partidului nostru, — Bozeșanu Simion, Carica Candin, Necșa Iosif, Romcea Nicolae, Cârneașu Viorel, Albu Ioan Crancova Iosif, Dăian Stoica, Bozeșan Luca, Cărăbuș Mihăilă, Carica Aurel, Călinman Constantin, Pârvan Manase Iul Nicolae, Albu Iosif, Carica Iosif, Romoșan Ioan, — Din sectorul Aurel Vlaicu: Crancova Iosif membru în comitetul județean al partidului nostru, Borza Mihăilă, Bota Aurel, Mariș Valer etc. Din sectorul Băcădia: Barbu Ioan, Muntoiu Eftimie, Stanciu Ioan etc. Din sectorul Mermezeu: Stoica Avram, Zăpădie Vasile Borza Avram, Stoica Iosif. Din sectorul Folt: Iosif Lucaciu membru în comitetul județean al partidului Buda Avram, președinte organizației din Folt și membru în comitetul județean, Adam Solomon, Pasc Petru Săbău Avram, Adam Nicolae, Cândeal Petru, președinte org. din comuna Boiu, Lucaciu Solomon, Andrei Ioan, Ioan Budoiu Delianu, etc. etc. Din sectorul Renghet: Filimonescu Romulus președinte org. din comuna Renghet, Jurca Adam, Abrudan Luca, Stoica Savu, din comuna Mada I. Căzan etc. etc.

Deasemenea au participat și următorii delegați din plasa Orăștie ca oaspeți:

Din Orăștie: Protopop Valer Paveloniu f. deputat, Samoilă Ciamașu profesor, Ioan Presecan, Ioan Crăciun, Niculae Pârvan, Gheorghe Călean, Din Orăștioara de Jos: Dănceriu Sabin, Crișan Avram, Dâncan Sabin, Ploscaru Ilie, Cimporeș Petru, Popesc Dumitru. Din Dâncul-mare: Cândroiu Apostol, Buta Nicolae, Tibesc Savu, Cândeal Ioan, Ocolișan Ioan, Bran Dheorghe, Din Dâncul mic: Iancu Lazar, Vințan

Ionel, Iancu Niculae, Rădulescu Ion. Din Măgura: Muntean Ion, Josan Ion, Muntean Ion I. Niculae, Crișan Petru. Din sectorul Cugir: Ion Lupușu, președinte organizației din Cugir și membru în comitetul județean. Samoilă Ion președinte org. din comuna Vinerea Danciu Petru, v.-președinte, Simedru Petru, Crăciun Cugerean, Herlea Iosif, Cugerean Ion, Herlea Adam. Din Pischinți: Aurel Constantin președinte org. din Pischinți, Victor Urișescu. Din Romoșel: Zaharie Petru președinte org. din Romoșel. Cătălinelu Petru, Dublescu Ilie, Socol Iosif, Socșil Aurel, Dublescu Ioan, etc. etc.

Adunarea a fost deschisă de dl Dr. Alex. Herlea președinte organizației partidului nostru din plasa Geoagiu, după care au luat cuvântul dnii Ioan Lupușu președinte nostru din Cugir, Samoilă Ciamașu profesor la liceul din Orăștie, protopop Valer Paveloniu fost deputat, președinte organizației din plasa Orăștie cari în frumoase și documentate cuvântări au lămurit asistența asupra chestiunilor politice actuale, — seria cuvântărilor a încheiat-o dl Dr. Alex. Herlea care după acea adunarea a luat sfârșit în cea mai perfectă linie și mulțumire sufletească a celor prezenti.

Tinem din acest prilej să arătăm că s'au prezentat la Geoagiu mai mulți delegați din comunele din valea Bozeșului pe cari însă Dr. Iosif Indriș șeful din Geoagiu a celor cu numerus lui Vaida și Vlad, le-a înțuit calea și ca să nu poată ajunge la adunarea noastră și să nu ne poată auzi cuvântul i-a băgat în pivniță la el și le-a dat să beie. — Oamenii însă curioși că Indriș de ce i-a opri să ne audă cuvântările a 2-a zi au venit să ne roage să le spunem că despre ce am vorbit acolo.

Când au auzit că de ce s'a despartit Vlad de Maniu au spus că de-aici în colo n'o să mai aibă ce căuta Dr. Vlad printre ei.

Deasemenea ne-au spus mulți fruntași din Geoagiu că în preziua adunării noastre Dr. Indriș s'a dus din casă în casă la partizanii noștri și i-a rugat să nu participe la adunare. Totuși însă va putea vedea din lista alăturată dl Indriș că acele persoane înainte de toate în la partid și dnii Maniu și Mihalache astfel că nu le-a păsat de rugăciunea lui Indriș care îi pe-o mână cu Vlad și cu Vaida și cu aceia cari sunt linguișitori celor de sus.

Incheierea Cursurilor Secretarilor generali județeni ai tineretului Național-Țărănesc din întreaga țară.

Aceasta s'a înținut în 14 Aug. după masă în localul clubului Partidului Câmpulung. — Cu această ocazie au făcut însemnate declarații politice dl Ion Mihalache și dl Virgil Madgearu.

Cursurile înținute aci între 1-15 August au avut un dublu caracter: teoretic-doctrinar și practic-demonstrativ. — Au înfățișat doctrinele politice a tuturor partidelor și curentelor, precum și studii asupra principiilor nouului program al partidului, cei mai de seamă profesori universitari, membri ai partidului. — Excursiunile și vizitele făcute în județul Muscel, — au avut darul de a iniția și arăta înfăptuirile ale „statului țărănesc”. — Ceia ce s'a văzut la Topoloveni, satul lui Mihalache și la Dobresti, realizări realizări în domeniul „statului țărănesc”, făcute de dl Mihalache, înainte de războiu, — este tot ce poate pleda mai convin-

ător în a urma cu sfîrșenie politica acestui mare bărbat de stat al viitorului apropiat. — Cursurile au fost conduse de dl Ion Mihalache, dl prof. univ. M. C. Petrescu secretarul general pe întreaga țară și dl prof. univ. V. Jinga-Cluj secretarul general regional al Ardealului, pentru tineretul național-țărănesc.

Organizația noastră județeană a fost reprezentată prin dl I. Demea inv. dir. în Soimuș și I. Roman, avocat în Deva. — În urma absolvirii acestor cursuri de îndrumare pentru organizarea tineretului, D-lor au fost numiți de dl Ion Mihalache, — ca secretari generali județeni ai tineretului național-țărănesc al județului nostru. — După primirea instrucțiunilor suplimentare ale Centrului, D-lor vor începe organizarea tineretului din acest județ.

L. S.

ȘTIRI

Căsătorie. Duminecă în 18 August 1935 a avut loc în biserică ortodoxă din Cluj celebrarea căsătoriei religioase a lui Dr. Victor Junga prof. univ. și distinsul secretar general al tinereții național-țărănești din Ardeal, cu doară Cita Onisor fosta fostului prof. univ. Victor Onisor din Cluj — Transmitem pe această cale tinerei perechi cele mai depline urări de fericire.

Logodnă. Anunțăm cu placere logodna Dnei Volumia Martină ficii lui Dumitru Martin cu Dr. Paramount Lupșan șef de serviciu la Prefectura județului Hunedoara, care s'a celebrat în cerc strict familiar.

Transmitem pe această cale cele mai sincere felicitări.

Loc deschis: În urma articoului apărut la 8 VIII a.c. în contra subsemnatului în gazeta „Solia Dreptății” și scăld de Dr. Eugen Muntean, anunț că m'am adresat justiției în această cauză acționând atât pe autor cât și girantul responsabil al gazetei, — Dr. Ludovic Goica.

Deces. Anunțăm cu durere încreșterea din viață a D-nei Maria Budoiu soția d-lui Constantin Budoiu proprietarul gazetei „Noutatea” din Orăștie. Înhumarea rămășițelor pământestii a avut loc în ziua de Marți 30 August 1935 pe lângă participarea tuturor acelora cari au cunoscut-o și au stimat-o.

Transmitem pe această cale îndureratei familiei cele mai sincere condoleanțe.

Cursurile școlare încep în ziua de 16 Septembrie. Corigențele se vor face în primele zile ale lunii Septembrie, după care urmează examenele particulare și apoi examenele de capacitate (pentru clasa V-a) cum și examenele de admitere în clasele I-a liceu.

Aviația românească face frumoase progrese. În zilele acestea căpitanul Popișteanu și locotenentul Papană vor face un sbor pe distanță București-Tokio, trecând peste Siberia. Se spune, că acest sbor va fi cel mai îndrăzneț, dintre toate sborurile pe care le-a făcut aviația românească.

Banditul Coroiu a fugit din închisoare. Temutul bandit Coroiu a reușit, cu ajutorul unui pașnic, să fugă din închisoarea dela Botoșani. După 3 zile s'a prezentat la advocatul său și împreună cu acesta s'a predat poliției. Să vede că banditul Coroiu se predă când vrea și fugă din închisoare când vrea.

In timpul nenorocirilor se dovedesc sufletele mari. Un slujbaș bucureștean dela „Astra Română” pe nume Ioan Părvu, își petrece cea cea mai nevoie cu nevoie-sa la Constanța. Zilele trecute s-au urcat pe o înălțime dela marginea mării Alci bărbatului i s'a făcut râu, a amești și a căzut, de acolo de sus, în mare. Ne văză-sa a sărit după el și a reușit să-și pătrundă pînă ce niște pescari l-a scos pe amândoi la fărâm. Bărbatul e rănit greu încât nu sunt nădejdi că va scăpa cu viață. Curajoasa lui soție încă e rănită, nu însă așa de greu. Pe lângă nenorocirea ce a încercat-o, are cel puțin bucuria că și-a îndeplinit cu prisință datoria de soție.

Catolicii din Germania luptă contra hitlerismului. Conferința episcopilor de la Fulda, s'a deschis în ziua de 19 August, sub președinția episcopului Bertram. Episcopul Bertram a avut zilele acestea întrevăderi cu episcopul Pressing și Berning, cari au fost la Roma unde au pregătit o conferință a episcopilor germani cu reprezentanții Vaticanului. Conferința dela Fulda va dura pînă la 24 August. La această con-

ferință se vor face sfîrșări pentru fixarea unui program de luptă contra hitlerismului.

Iată deci de Vlad că oamenii „drepți” date sunt în contra bisericii și nici decum noi.

Dela Direcția liceului „Aurel Vlaicu” din Orăștie. Examenele de admitere în clasa I-a de liceu, corigență, diferență, și particulare încep în ziua de 2 Septembrie la orele 8 dimineață.

Examenele de admitere în clasa V-a în ziua de 7 Sept.

Inscrierile în liceu se fac pe baza unei cereri timbrate legal și înaintate Direcției Liceului pînă incl. 25 August a. c.

Corigenții și particularii prezintă cerere de inscriere după încheierea situației examenului din sesiunea Sept.

Elevii noui vor prezenta odată cu cererea de inscriere și Certificatul ultimei clase absolutive precum și toate actele cerute de Regulament.

Inscrierile în internat se fac pînă la data de 15 August incl. În baza unei cereri timbrate legal (separat de cea de inscriere în liceu).

Peste această dată nu se mai fac inscrieri în internat. Cererile pentru scutire de taxa de frecvență și bursă se depun odată cu cererea de inscriere în internat, însăjite de un act de pauportate și un extras familiar.

Pentru elevii de clasa VII și VIII nou veniți, cu media 7-10 sunt câte 5 burse disponibile.

Orăștie, 31 Iulie 1835.

prof. Aron Demian.
Dir. liceu „A. Vlaicu” Orăștie

Dela Cercul de Recrutare. Se aduce la cunoștința tinerilor cari nu au cerut însumarea cu termen redus cu ocazia operațiunilor de recrutare din acest an, ca pînă la 25 Octombrie 1935, trebuie să depună sau să trimită recomandat la Cercul de Recrutare: a) O petiție timbrată prin care se cerea însumarea cu termen redus; b) Certificat sau diploma de absolvirea școlalei. — Aceste acte vor fi depuse numai la Cercul de Recrutare respectiv. Cele ce vor fi trimise sau depuse la Minister, nu vor fi luate în considerare. Cei ce nu cer această însumare pînă la 25 Octombrie, sau cerând-o, nu depun și certificatul școlar, pierd dreptul la termen redus și vor fi incorporați pe întreg termenul de serviciu al armei pentru care a fost recrutat (art. 70 din Legea Recrutării).

Se va încerca refacerea „Frontului românesc”! Dr. Vaida a declarat unui fruntaș valahist că d-sa nu se va împăca cu d. Iuliu Maniu atâtă vreme că acesta va rămâne credincios politicii actuale a partidului național țărănesc. Din convorbirea pe care a avut-o cu d. Vaida, fruntașul valahist a rămas cu impresia că d. Vaida, care actualmente își serie memorile, va încerca o refacere a „Frontului românesc” dar că această încercare, după înșași părere intimă a d-lui Vaida, nu va avea nici un sorț de îsbândă.

S'a încrezut în vrăjitoare. Fata Carolina Stana din comuna Soreni, jud. Romană iubea foc pe un Tânăr din comună. Si-a făcut fata și haine de mireasă, cu bani mulți, golind binisăr hambarul părților. Se vede făsă că Tânărul nu se prea topea de dorul fetei, și atunci ce s'a gândit ea? S'a dus la Vărvara Ioana, vrăjitoarea satului, să facă farmece Tânărului ca să îndrăgească. Vrăjitoarea a purtat-o cu vorba câteva săptămâni. L-a scos din casă faină, sănătate și bani. La urmă i-a cerut hainele de mireasă ca să vrăjască pe ele căci se prinde

mai bine. A plecat apoi din sat și nu-i c ip să se mai întoarcă. Feciorul nu vine în pește. Hainele de mireasă le-o fi vândută tigancă cine și prin ce targuri, iar fata umblă acum rușinată pe la oamenii legii, doar vor pune mâna pe Vărvara.

Un aeroplân sovietic coboară pe pământ românesc. În seara de 23 Iulie, un avion rusesc a fost silit să se coboare într-un lan de porumb de lângă Cetatea Albă. Aeroplânul se rătăcise deasupra țării noastre din cauza unei furtuni. Deasupra Dunării, aeroplânul a fost atacat de paseri mari, cari i-au spart geamurile. Motorul este stropit cu săngele acestor paseri. După ce a fost reparat, aeroplânul și-a luat sborul spre Rusia.

Când îți curge sânge din nas. Când s'a ivit scurgerea de sânge, persoana va sta liniștită pe un scaun, va pune buricul degetului celui mare pe aripă nării din care vine sângele și va apăsa ușor. În 5 minute în formele ușoare, scurgerea se oprește. În altfel, va lua puțină vată groasă ca de 3 degete, o va umezi cu apă ox-

genată și va stoarce tamponul, și va introduce răsucindu-l în nas vre-o 4 centimetri, apoi va apăsa ușor pe aripa nasului.

O lege bună. Un stat american a votat următoarea lege: Cine va fi prins că chinuște animalele, va fi pedepsit cu muncă silnică dela o lună până la șase luni. Această pedeapsă nu se poate schimba în bani. Fiecare pedeapsă trebuie să o ispăsească munca în ocna, de dimineață până seara târziu, ca să-și dea seama de truda animalelor, cari pentru munca lor trebuie să fie îngrijite nu chinuite.

Abonați, celiți și faceți reclamă numai în

„SOLIA”

cea mai serioasă și cea mai răspândită gazetă din județul Hunedoara

“TRANSILVANIA” HOTEL și RESTAURANT în ORĂȘIE

Anunțăm cu onoare publicul din județ că:

s'a deschis terasa de vară

fiind aici locul de întâlnire a elitelor din loc și județ, unde căntă o muzică de jaz de primul rang. — HOTELUL, oferă cele mai confortabile camere pentru voiajori. — RESTAURANTUL este neîntrecut în specialități de: mâncăruri, și băuturi. Domnii funcționari, preoți învățători și notari se bucură de 20 procente reducere la prețuri. Rugă să sprijinul onoratului public.

Cu stimă DIRECȚIUNEA.

AVIZ MEDICAL:

Dr. S. Seidner medic dentist din loc, plecând în concediu la 11 August, își reia consultații la sfârșitul luni când se întoarce.

De vânzare

1 Timbală în cea mai bună stare.

Adresa la administrația ziarului.

Biciclete mărcile „Apollo” și „Opel”

se vând și pe lângă rate convenabile la firma:
A. Hirsch din Deva.

Un pian

modern de vânzare,
adresa la administrația ziarului.

M. STERN

Magazin de Textile și Încălțăminte
cel mai ieftin Izvor.

au sosit stofe și tot felul de articole de textile.

Sandale de dame și domni.

Pantofi de dame, domni și de copii, cele mai elegante asortimente.

Magazinul de mode

CAROL ZOBEL

oferă onoratului public un mare asortiment de:
cravate ultima modă, gulere,
cămași, pălării, pantofi pt.
bărbați dame și copii

Celiți și răspândiți „SOLIA”